

Stockholm den 21 augusti 2026

Svea hovrätt
Avdelning 5
svea.avdelning5@dom.se

**Mål nr T 12409-26, Jonas Lerin ./ Statens genom
Justitiekanslern, angående skadestånd**

Jonas Lerin kompletterar härmed sitt tidigare ingivna överklagande (aktbilaga 1), vilket genom denna skrift ersätts i sin helhet.

1 YRKANDEN

- 1.1 Jonas Lerin yrkar att hovrätten meddelar prövningstillstånd och, med ändring av tingsrättens dom, förpliktar staten att till honom betala 65 438 kronor tillsammans med ränta på beloppet enligt 4 § tredje stycket och 6 § första stycket räntelagen (1975:635) från den 12 mars 2025, dvs. den dag som inföll trettio dagar efter det att staten genom Justitiekanslern tog del av kravet genom utkast på stämningsansökan, till dess betalning sker.
- 1.2 Jonas Lerin yrkar att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, ska dels befria honom från skyldigheten att ersätta staten för dess rättegångskostnader i tingsrätten, oavsett om han vinner framgång med sin talan i själva huvudsaken, dels förplikta staten att ersätta honom för hans rättegångskostnader i tingsrätten med 97 560 kronor tillsammans med lagstadgad ränta.

- 1.3 Jonas Lerin yrkar ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten med ett belopp som kommer att anges senare.

2 VAD MÅLET HANDLAR OM

- 2.1 Jonas Lerin har i över femton års tid arbetat som taxichaufför, främst med skol- och sjuktransporter.
- 2.2 I december 2018 beslutade Transportstyrelsen att med omedelbar verkan återkalla Jonas Lerins taxiförarlegitimation. Skälet var att myndigheten bedömde att han hade haft epileptiska krampanfall. Bedömningen var dock felaktig. Hans kramper hade inte berott på epilepsi, utan på kalciumbrist. Det här är ett tillstånd som han haft under lång tid, men som till skillnad från epilepsi inte utgör hinder för att inneha taxiförarlegitimation.
- 2.3 Jonas Lerin ansåg alltså att Transportstyrelsens beslut, som innebar att han inte längre kunde utöva sitt yrke och därmed inte heller försörja sig genom det, var felaktigt och han överklagade beslutet till förvaltningsrätten. Han förlorade målet där men kunde sedan, med hjälp av en advokat, få beslutet upphävt i kammarrätten.
- 2.4 Frågan i målet är om Jonas Lerin med hänvisning till bestämmelserna om rätten till en rättvis rättegång i regeringsformen och Europakonventionen, har rätt att få de rättegångskostnader om 35 438 kronor som han ådrog sig i förvaltningsmålet, ersatta av staten.
- 2.5 I HFD 2022 ref. 10 slog Högsta förvaltningsdomstolen fast att bestämmelserna om rätten till en rättvis rättegång kan innebära att

en enskild har rätt till ersättning för rättegångskostnader som har uppkommit i ett förvaltningsmål. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade samtidigt att ett sådant ersättningsanspråk inte kan prövas av förvaltningsdomstol inom ramen för det mål där kostnaderna har uppkommit. Den enskilde är i stället hänvisad till att framställa anspråket som ett skadeståndsanspråk mot staten, vilket ytterst får prövas i allmän domstol. Det är därför frågan om Jonas Lerins rätt till ersättning nu prövas i detta mål.

2.6 I tiden efter HFD 2022 ref. 10 har staten genom Justitiekanslern i ett antal ärenden gått med på att betala skadestånd till enskilda som ådragit sig rättegångskostnader gentemot det allmänna i förvaltningsdomstol (se t.ex. Stockholms tingsrätts dom den 16 juli 2024 i mål nr FT 11925-24, tingsrättens aktbilaga 35, Justitiekanslerns medgivande av talan i samma mål den 11 juli 2024, tingsrättens aktbilaga 36 och Justitiekanslerns beslut den 25 februari 2025, dnr 2024/7674, tingsrättens aktbilaga 37). Det framstår dock alltjämt som oklart under vilka förutsättningar sådan ersättning ska utgå och hur prövningen ska gå till. Det nu aktuella målet är det första i vilket hovrätten får möjlighet att pröva och ge vägledning i denna principiellt viktiga fråga i förhållande till en fysisk person (jfr Svea hovrätts dom den 18 maj 2026 i mål nr T 11188-25 som gällde ett vårdbolag med omfattande verksamhet och omsättning).

2.7 Tingsrätten har i det aktuella målet inte ifrågasatt att Jonas Lerin ansåg att det fanns skäl att anlita ombud i förvaltningsmålet. Tingsrätten har däremot bedömt att det ”inte har varit fråga om en sådan speciell undantagssituation som förutsätts för att upprätthållandet av [den förvaltningsprocessuella] kvittnings-

principen ska anses ha hindrat Jonas Lerins tillgång till domstolsprövning eller försatt honom i ett väsentligt underläge i förhållande till Transportstyrelsen”. Tingsrätten har därför bedömt att Jonas Lerins rätt till en rättvis rättegång inte har överträtts och att han därmed inte har rätt till skadestånd motsvarande sina rättegångskostnader i förvaltningsmålet.

2.8 Jonas Lerin har i huvudsak följande tre invändningar mot tingsrättens dom.

- a) Tingsrätten har ställt upp strängare krav för rätt till ersättning än vad som följer av Högsta domstolens och Europadomstolens praxis.
- b) Tingsrätten har därför felaktigt bedömt att Jonas Lerin saknar rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i förvaltningsmålet.
- c) Tingsrätten har felaktigt bedömt att det saknats skäl att kvitta rättegångskostnaderna i målet.

2.9 I det följande avsnittet (avsnitt 3) redogör Jonas Lerin för dessa invändningar i tur och ordning. Därefter anger han skälen för prövningstillstånd (avsnitt 4). Slutligen anger Jonas Lerin sina grunder för talan (avsnitt 5) och sin bevisuppgift (avsnitt 6).

3 GRUNDER FÖR ÖVERKLAGANDET

3.1 Tingsrätten har ställt upp strängare krav för rätt till ersättning än vad som följer av Högsta domstolens och Europadomstolens praxis

- 3.1.1 Jonas Lerins första invändning är att tingsrätten har ställt upp strängare krav för rätt till ersättning för rättegångskostnader än vad som följer av Högsta domstolens och Europadomstolens praxis.
- 3.1.2 Det kan inledningsvis konstateras att parterna i målet har haft olika uppfattning i frågan om utgångspunkten för tingsrättens prövning. Jonas Lerins uppfattning är att utgångspunkten i första hand borde tas i bestämmelsen om rätten till en rättvis rättegång i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen och Högsta domstolens praxis. Staten har invänt att prövningen i stället bör göras med utgångspunkt i artikel 6.1 i Europakonventionen och den praxis som följer av Europadomstolens avgöranden. Tingsrätten har å sin sida prövat Jonas Lerins talan ”mot bakgrund av både Europadomstolens och Högsta domstolens praxis *i ett sammanhang*”. (Se tingsrättens dom, s. 12, vår kursivering.)
- 3.1.3 Enligt Jonas Lerin har det varit fel av tingsrätten att inte pröva de rättsliga grunderna var för sig. Skälet för det är att bestämmelserna om rätten till en rättvis rättegång i regeringsformen respektive Europakonventionen inte har ett helt likalydande innehåll och i synnerhet att Högsta domstolens praxis sannolikt innebär att rättigheten i regeringsformen har ett något längre gående skydd än dess motsvarighet i Europakonventionen. Konsekvensen är enligt Jonas Lerin att tingsrätten inte har prövat

om regeringsformen ger honom ett mer långtgående skydd än Europakonventionen och att hans rättigheter enligt regeringsformen därför inte fullt ut har fått genomslag (jfr prop. 2009/10:80 s. 147 där lagstiftaren betonar vikten av att rättigheterna i grundlagen fullt ut får genomslag i rättstillämpningen).

- 3.1.4 Det kan nämligen konstateras att tingsrättens prövning i flera väsentliga avseenden avviker från den som kommit till uttryck i Högsta domstolens praxis, på ett sätt som innebär att det uppställts betydligt strängare krav för att en rätt till ersättning ska aktualiseras. I det följande redogör Jonas Lerin närmare för denna invändning.
- 3.1.5 Högsta domstolen har i en rad rättsfall etablerat en rättsregel med innebörd att enskilda, i mål mot det allmänna, under vissa förhållanden har rätt att få sina rättegångskostnader ersatta av staten med hänvisning till grundlagsbestämmelsen om rätten till en rättvis rättegång. Förutsättningarna enligt Högsta domstolen är för det första *att* den enskilde har vunnit målet och för det andra *att* rättegångskostnaderna varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. (Se för en redogörelse för dessa rättsfall SOU 2025:111 s. 538 ff. Se även NJA 2017 s. 503 och NJA 2021 s. 570.)
- 3.1.6 Vid bedömningen har Högsta domstolen beaktat sakens betydelse för den enskilde, målets komplexitet och beskaffenhet samt om handläggningen varit förenklad. Utgångspunkten för bedömningen har varit den enskildes perspektiv och huruvida denne, givet förutsättningarna, haft *fog* att anlita ombud för att kunna tillvarata sin rätt i målet. Även om en rätt till ersättning

endast aktualiseras i undantagsfall, visar Högsta domstolens praxis att utrymmet för att utge ersättning är betydligt vidare än vad tingsrätten har bedömt (jfr t.ex. ”Bilen i Borås” NJA 2020 s. 908 där Högsta domstolen bedömde att den enskilde hade rätt till ersättning för de rättegångskostnader som uppkommit för att freda sin bil från en felaktig utmätning).

3.1.7 Tingsrättens prövning i nu aktuellt mål avviker markant från den prövning som kommit till uttryck i Högsta domstolens praxis. Tingsrätten har bedömt att det inte förekommit en överträdelse av Jonas Lerins rättigheter, bl.a. med hänvisning till:

- att förvaltningsmålet inte rört en fråga av ”existentiell betydelse” för honom,
- att det inte framkommit att rättegångskostnaderna inneburit en ”orimligt betungande börda” för honom, samt
- att Transportstyrelsens återkallelsebeslut hade ett ”berättigat intresse”, nämligen att värna trafiksäkerheten.

3.1.8 Inte i något av de aktuella avgörandena har Högsta domstolen uttalat att rätten till ersättning för rättegångskostnader skulle vara begränsad till mål av ”existentiell betydelse” för den enskilde (se t.ex. ”RF och rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374 där den enskilde bedömdes ha rätt till ersättning för rättegångskostnader i ett mål som gällde utmätning av egendom till ett sammanlagt värde om 160 000 kronor; se även ”Bilen i Borås” NJA 2020 s. 908 som gällde utmätning av en bil värd omkring 500 000 kronor). Högsta domstolen har inte heller uppställt som krav att

rättegångskostnaderna inneburit en ”orimligt betungande börda” för den enskilde och har aldrig beaktat huruvida den enskildes motpart företrätt ett berättigat intresse eller inte. I dessa avseenden saknar tingsrättens tillämpning av rätten till en rättvis rättegång i regeringsformen helt enkelt stöd i Högsta domstolens praxis.

- 3.1.9 Därutöver har tingsrätten gjort en relativt ingående efterhandsvärdering av hur förvaltningsmålet faktiskt kom att utveckla sig och av vilken betydelse advokatens insats faktiskt fick för målets utgång. Tingsrätten har bl.a. anført att det ”rimligen inte [borde] ha varit överraskande för Jonas Lerin” att förvaltningsrätten kom att tillämpa en annan punkt i regelverket än den som Transportstyrelsen grundat sitt beslut på, samt att hans ”ombud pekade på uppgifter som i huvudsak redan fanns i processmaterialet”.
- 3.1.10 Enligt Jonas Lerin är detta ett felaktigt sätt att bedöma hans behov av ombud. Frågan bör inte bedömas med facit i hand utifrån hur komplicerat målet senare visade sig vara eller vad ombudet i efterhand kan sägas ha tillfört. Avgörande bör i stället vara om Jonas Lerin, utifrån hur situationen framstod för honom när processen pågick, hade fog för att anlita ombud för att kunna tillvarata sin rätt. Tingsrättens bedömning ger närmast intryck av att Jonas Lerin har behövt visa att han inte skulle ha vunnit målet utan ombud.
- 3.1.11 Även i detta avseende avviker tingsrättens prövning från Högsta domstolens. Endast i något enstaka fall har Högsta domstolen summariskt konstaterat att arbetet som ombuden utfört ”kan antas ha bidragit” till utgången i målet (se ”Bilen i Borås” NJA 2020 s. 908 p. 21). Något stöd för en mer ingående efterhandsvärdering

av ombudets faktiska betydelse för utgången finns däremot inte i Högsta domstolens praxis. Avgörande har i stället varit att den enskilde vunnit målet mot det allmänna och, från sitt perspektiv när processen pågick, haft fog för att anlita ombud.

- 3.1.12 En korrekt tillämpning av Högsta domstolens praxis innebär därför enligt Jonas Lerin att prövningen ska vara normativ: frågan är om han, med hänsyn till bl.a. att förvaltningsmålet gällde hans yrkesutövning och försörjning, hade fog för att anlita ombud för att tillvarata sin rätt. Frågan är däremot inte om han i efterhand kan visa att ombudets insats var avgörande för utgången eller motbevisa att han skulle ha vunnit målet även utan ombud.
- 3.1.13 Sammanfattningsvis har tingsrätten uppställt strängare krav än vad som följer av Högsta domstolens praxis och i stället lagt stor vikt vid vissa avgöranden från Europadomstolen. Enligt Jonas Lerin har detta inneburit att hans rättigheter enligt regeringsformen inte fullt ut fått genomslag. De båda rättighetsgrunderna borde därför ha prövats var för sig. Högsta domstolens praxis ger sannolikt ett något starkare skydd än Europakonventionen och rättighetsfrågan bör i första hand prövas enligt regeringsformen (det följer av Högsta domstolens praxis att frågor om rättighetsöverträdelser i första hand ska prövas med tillämpning av bestämmelserna i regeringsformen, trots att motsvarande regler finns i konventionen, se t.ex. NJA 2012 s. 400 p. 13 och 25 och ”Parkfastigheten” NJA 2018 s. 753 p. 20–25).
- 3.1.14 Med det sagt är Jonas Lerins uppfattning att tingsrättens tillämpning i det aktuella fallet framstår som mycket restriktiv även i förhållande till artikel 6.1 i Europakonventionen och

Europadomstolens praxis. Vad gäller dessa avgöranden kan följande konstateras.

- 3.1.15 Europadomstolen har i ett antal avgöranden tagit ställning till om avsaknaden av en rätt för enskilda att få ersättning för rättegångskostnader som de ådragit sig i processer mot det allmänna, varit förenlig med rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6.1 (se för en redogörelse för flera av dessa rättsfall SOU 2025:111 s. 548 ff. där det också konstateras att avgörandena har en tydlig prägel av bedömningar *in casu* och att det är påkallat med försiktighet vid tolkning av avgörandena, särskilt när det gäller vilka generella slutsatser som kan dras av dem).
- 3.1.16 Det stämmer att Europadomstolen i *ett* av dessa fall särskilt har motiverat sin slutsats – att det förekommit en överträdelse – med att det aktuella målet rörde en fråga av ”existentiell betydelse” för den enskilde (se *Dragan Kovačević v. Croatia*, no. 49281/15 § 79, 12 May 2022). Varken i detta eller i något annat avgörande har Europadomstolen dock uttalat att det skulle vara en förutsättning eller ett generellt krav för att konstatera en överträdelse av den enskildes rättigheter. Tvärtom har Europadomstolen i flera fall bedömt att det förekommit en överträdelse utan att uttala att målet varit av avgörande betydelse för den enskilde (se t.ex. rättsfallen *Zustović v. Croatia*, no. 27903/15, 22 April 2021 gällande en enskild som med framgång överklagat ett beslut om nekad sjukersättning och *Ruminas v. Lithuania*, no. 3181/22, 13 May 2025 där en enskild med framgång bestritt en administrativ avgift som ålagts honom under påståendet att han kört onykter). I likhet med vad som anförts avseende Högsta domstolens praxis (jfr p. 3.1.8 och 3.1.11 ovan),

kan det vidare konstateras att inte heller Europadomstolen i sina avgöranden har fäst vikt vid det allmänna intresset bakom det ursprungliga myndighetsbeslutet och det saknas exempel på fall då Europadomstolen gjort en värdering av det aktuella ombudets arbetsinsats i processen.

- 3.1.17 För att sammanfatta kan det konstateras att tingsrätten har tillämpat bestämmelserna om rätten till en rättvis rättegång på ett mycket restriktivt sätt och uppställt stränga krav för att en rätt till ersättning för rättegångskostnader ska aktualiseras. Tingsrättens synsätt innebär, om det dras till sin spets, att ersättning endast kan komma i fråga i extrema undantagssituationer: i komplicerade förvaltningsmål av existentiell betydelse, där myndighetens ingripande inte tjänat något berättigat syfte, där rättegångskostnaderna inneburit en orimligt betungande börda för den enskilde och där ombudets insats med facit i hand haft en avgörande betydelse för utgången i målet. En sådan rättstillämpning saknar stöd i Europadomstolens och i synnerhet Högsta domstolens praxis.

3.2 Tingsrätten har felaktigt bedömt att Jonas Lerin saknar rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i förvaltningsmålet

- 3.2.1 Den andra invändningen som Jonas Lerin har mot underrättens avgörande är att tingsrätten, som konsekvens av dess tillämpning av bestämmelserna om rätten till en rättvis rättegång, felaktigt har bedömt att det inte skett en överträdelse av Jonas Lerins rättigheter och att han därmed saknar rätt till ersättning för de rättegångskostnader som han ådrog sig i förvaltningsmålet. I det

följande utvecklar Jonas Lerin skälen för att tingsrättens slutsats är felaktig.

3.2.2 *För det första* har tingsrätten gjort en felaktig bedömning av förvaltningsmålet betydelse för Jonas Lerin. Det kan härvid konstateras att även staten medgett att målet varit av ”stor betydelse” för Jonas Lerin (se p. 66 i statens svaromål, tingsrättens aktbilaga 45 och p. 10 i statens yttrande av den 7 november 2025, tingsrättens aktbilaga 54). Tingsrätten har för sin del bedömt att målet varit av ”relativt stor betydelse” för Jonas Lerin eftersom han ”riskerade” att förlora sin taxiförar-legitimation och därmed sin försörjning (se s. 13 i tingsrättens dom). Jonas Lerin vill understryka att Transportstyrelsens beslut gällde med omedelbar verkan, och att han därför omedelbart behövde sluta köra taxi och därmed inte längre kunde utöva det yrke han vid den här tiden hade haft i över tio års tid. Det innebar alltså att han inte längre kunde försörja sig på det sättet och det dröjde 1,5 år innan Jonas Lerin fick köra taxi igen. Redan av den anledningen har målet varit av stor betydelse för honom. Som redogjorts för i avsnittet ovan krävs det inte att målet varit av ”existentiell betydelse” för att konstatera en överträdelse av rätten till en rättvis rättegång (se p. 3.1.8 och 3.1.16 ovan).

3.2.3 *För det andra* har tingsrätten gjort en felaktig bedömning av förvaltningsmålet beskaffenhet. Tingsrätten har i avgörandets allmänna redogörelse för rättsläget mycket riktigt konstaterat att enskilda har ett särskilt starkt intresse av rättssäkerhet i processen i mål som rör ett ingripande från en myndighet, exempelvis mål som rör återkallande av en behörighet. Denna omständighet har dock inte tillmätts någon märkbar betydelse i Jonas Lerins fall.

Enligt Jonas Lerin är det en avgörande omständighet. Flera av de aktuella fallen från Högsta domstolen och Europadomstolen där ersättning utgått rör just situationer där den enskilde med framgång försvarat sig mot en ingripande åtgärd från en myndighet i mål av stor betydelse för den enskilde. I den statliga utredning som föreslår att det ska införas en kostnadsregel i förvaltningsprocessen, nämns denna situation uttryckligen som ett typfall då det allmänna bör stå för den enskildes kostnader (se SOU 2025:111 s. 569 f.). Som redogjorts för i avsnitt 3.1 ovan saknas det stöd i såväl Högsta domstolens som Europadomstolens praxis för att, som tingsrätten, fästa vikt vid om det allmänna haft ett berättigat intresse av att ingripa. Det är en omständighet som möjligtvis kan ha betydelse för frågan om myndigheten gjort sig skyldig till vårdslös myndighetsutövning men knappast för frågan om den enskilde tillförsäkrats en rättvis rättegång.

- 3.2.4 *För det tredje* har tingsrätten gjort en felaktig bedömning av förvaltningsmålet komplexitet. Jonas Lerin vidhåller sin uppfattning att målet inte var av enkel beskaffenhet. Detta illustreras inte minst av att Transportstyrelsen, förvaltningsrätten och kammarrätten samtliga har gjort olika bedömningar av Jonas Lerins hälsotillstånd och utgått från olika rättsliga grunder vid den bedömningen. Frågan har krävt omfattande utredning och i praktiken har det ankommit på Jonas Lerin att motbevisa de felaktiga bedömningar om hans hälsa som Transportstyrelsens egna läkare och konsulter gjort och som låg till grund för återkallandet av hans taxiförarlegitimation. Som redogjorts för i avsnittet ovan saknas det stöd i Högsta domstolens och Europadomstolens praxis för att, som tingsrätten, göra en mer ”facitbetonad” bedömning av hur processen rent faktiskt kom att

utspela sig och i vilken mån advokatens arbetsinsats bidrog till utgången i målet (se p. 3.1.11 och 3.1.16 ovan). Men även om hovrätten skulle göra en sådan retrospektiv bedömning vidhåller Jonas Lerin sin uppfattning att målet komplicerades av att Transportstyrelsen under processen ändrade rättslig grund för sitt beslut samt att det var den bevisning som Jonas Lerins advokat åberopade i kammarrätten som kom att bli avgörande för utgången i målet.

3.2.5 *För det fjärde* har tingsrätten gjort en felaktig bedömning av Jonas Lerins förmåga att själv tillvarata sina rättigheter i förvaltningsmålet. Tingsrätten har härvid bedömt att utredningen ger ”stöd för att Jonas Lerin har varit väl insatt i sin sjukdomsbild och att han haft god möjlighet att ta till sig informationen i läkarintygen samt att beskriva sitt sjukdomstillstånd” (se tingsrättens dom, s. 14). Enligt Jonas Lerin är det oklart vilken utredning som tingsrätten hänvisar till. Jonas Lerin har under förhör i tingsrätten berättat att han inte hade kunnat överklaga förvaltningsrättens dom på egen hand, att han har svårt att skriva och att han på grund av sin ADHD även har svårt att återberätta saker och ting. Enligt Jonas Lerin är det uppenbart att han hade haft svårt att tillvarata sin rätt i förvaltningsmålet på egen hand och att han därför var i behov av ett juridiskt skolat ombud.

3.2.6 Sammanfattningsvis har tingsrätten gjort en felaktig bedömning av målets betydelse för Jonas Lerin, av förvaltningsmålets beskaffenhet och komplexitet samt av hans möjligheter att själv tillvarata sin rätt under processen. Tingsrätten borde i stället ha konstaterat att det var fråga om ett mycket ingripande myndighetsbeslut av avgörande betydelse för Jonas Lerins

möjlighet att utöva sitt yrke och för familjens försörjning. Målet har inte varit av enkel beskaffenhet och omständigheterna har varit sådana att Jonas Lerin hade fog för att anlita ett juridiskt skolat ombud för att tillvarata sin rätt. Tingsrätten borde därför ha kommit fram till att rättegångskostnaderna varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet och att staten, enligt bestämmelserna om rätten till en rättvis rättegång, är skyldig att ersätta dessa kostnader.

3.3 Tingsrätten har felaktigt bedömt att det saknats skäl att kvitta rättegångskostnaderna i målet

- 3.3.1 Den tredje invändningen som Jonas Lerin har mot underrättens avgörande är att tingsrätten felaktigt har bedömt att det saknats skäl att kvitta rättegångskostnaderna i målet. Skälen för detta är följande.
- 3.3.2 Huvudregeln är att Jonas Lerin som förlorande part ska ersätta staten för dess rättegångskostnad (18 kap. 1 § rättegångsbalken).
- 3.3.3 Enligt 6 kap. 7 § skadeståndslagen får rätten dock besluta att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad om en enskild som har förlorat målet hade skälig anledning att få saken prövad. Bestämmelsen tar sikte på bl.a. fall där den enskilde på goda objektiva grunder har antagit att en rättighetsöverträdelse har skett eller där prövningen gäller en principiell fråga som kan få betydelse även för andra. (Se prop. 2017/18:7 s. 44 f. och 69 samt ”Vaccindokumentären” NJA 2025 s. 1349 p. 56–59.)
- 3.3.4 Tingsrättens bedömning är felaktig av följande fem skäl.

- 3.3.5 *För det första* har tingsrätten bedömt att Jonas Lerins ekonomiska förhållanden talar emot att tillämpa kvittningsregeln. Vid bedömningen har tingsrätten beaktat att Jonas Lerin inte riskerar att själv behöva betala statens rättegångskostnader eftersom han företräds av Centrum för rättvisa, som bär risken för eventuella kostnader i målet. Enligt Jonas Lerin bör förhållandet mellan en enskild som driver ett mål om rättighetsskadestånd och tredje man rimligtvis inte påverka tillämpningen av 6 kap. 7 § skadeståndslagen. Detta får anses gälla särskilt i de fall där civilsamhällesorganisationer har åtagit sig att stå kostnadsrisken för att hjälpa enskilda att genomdriva sina rättigheter i principiellt viktiga mål. Motsatt ordning skulle innebära att det processuella skydd som bestämmelsen är avsedd att ge försvagas när en ideell organisation hjälper en enskild att genomdriva sina rättigheter. Staten skulle då få ett förmånligare kostnadsläge just därför att den enskilde har fått stöd av civilsamhället. Det är inte förenligt med bestämmelsens ändamål.
- 3.3.6 *För det andra* bygger tingsrättens bedömning på en felaktig faktisk premiss. Tingsrätten har som ett skäl mot kvittning angett att Jonas Lerin ”inte först vänt sig till Justitiekanslern med sitt krav utom rätta, utan har i stället väckt talan mot staten direkt vid tingsrätten”. Jonas Lerin gav emellertid Justitiekanslern del av ett utkast till stämningsansökan och framställde sitt ersättningskrav den 10 februari 2025. Denna omständighet framgår uttryckligen av stämningsansökan (se tingsrättens aktbilaga 1, p. 4.6.2).
- 3.3.7 *För det tredje* hade Jonas Lerin, oavsett utgången i sak, objektivt välgrundade skäl att få frågan om rättighetsöverträdelse prövad. Han vann förvaltningsmålet efter att förvaltningsrätten och

kammarrätten kommit till olika slutsatser. Målet gällde återkallelse av hans taxiförarlegitimation och därmed hans möjlighet att fortsätta utöva det yrke han haft under lång tid. Tingsrätten har konstaterat att förvaltningsmålet var av relativt stor personlig och ekonomisk betydelse för honom, att det inte var helt okomplicerat och att utredningen innehöll flera delvis motstridiga medicinska bedömningar. Att tingsrätten vid sin slutliga helhetsbedömning drog gränsen på ett annat sätt än vad Jonas Lerin utgått ifrån förändrar inte att han hade objektivt välgrundade skäl att få frågan prövad.

3.3.8 *För det fjärde* talar målets principiella betydelse starkt för en tillämpning av kvittningsregeln. Som tingsrätten korrekt konstaterat har målet innefattat frågor av principiell betydelse eftersom det saknas avgöranden från Högsta domstolen om möjligheten att på den aktuella grunden få ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsmål. Utgången i Jonas Lerins fall kan därmed få betydelse även för andra enskilda i samma situation (jfr "Vaccindokumentären" NJA 2025 s. 1349 p. 57).

3.3.9 *För det femte*, bör det inte ligga Jonas Lerin till last att rättsordningen är så ordnad att det krävs en efterföljande process i allmän domstol för att enskilda ska kunna få ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsmål prövat – något som innebär ytterligare kostnadsrisker (jfr HFD 2022 ref. 10 p. 32, där Högsta förvaltningsdomstolen uttalar att rätten till en rättvis rättegång kräver att det inte får vara för svårt för enskilda att kräva ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsmål, samt *Černius and Rinkevičius v. Lithuania*, nos. 73579/17 and 14620/18, 18 February 2020, där

Europadomstolen konstaterade en överträdelse av artikel 6 då det varit för svårt för klagandena att föra en process om ersättning för rättegångskostnader efter att de vunnit ett förvaltningsmål).

Tingsrättens dom innebär att Jonas Lerin, för att få ett anspråk om sammanlagt 65 438 kr prövat, har förpliktats att betala staten 60 000 kr i rättegångskostnader. Kostnadsansvaret är alltså nästan lika stort som hela det yrkade beloppet och överstiger Jonas Lerins rättegångskostnader i det bakomliggande förvaltningsmålet.

- 3.3.10 Vid en samlad bedömning hade Jonas Lerin skälig anledning att få saken prövad. Tingsrättens domslut i kostnadsdelen ska därför ändras så att vardera parten bär sin rättegångskostnad i tingsrätten.

4 SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

4.1 Det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit fram till

- 4.1.1 Av de skäl som anförts i avsnitt 3 finns det anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit fram till.

4.2 Det krävs att hovrätten meddelar prövningstillstånd för att domstolen ska kunna bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit fram till

- 4.2.1 Det krävs att hovrätten meddelar prövningstillstånd för att den ska kunna bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten kommit fram till. Det är inte möjligt att enbart baserat på tingsrättens dom avgöra om Jonas Lerins rättegångskostnader varit befogade med

hänsyn till förvaltningsmålets beskaffenhet, utan det kräver att hovrätten tar del av utredningen i målet.

4.3 Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt

4.3.1 Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt. Skälen för det är följande.

4.3.2 *För det första* är rättsläget oklart och det finns behov av vägledande praxis. Frågan i målet har betydelse inte bara för Jonas Lerin, utan även för hur framtida skadeståndsanspråk avseende rättegångskostnader i förvaltningsmål ska bedömas. Genom HFD 2022 ref. 10 har Högsta förvaltningsdomstolen, i motsats till Högsta domstolens praxis, bedömt att 2 kap. 11 § regeringsformen inte utgör rättslig grund för att pröva ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader. Enskilda har därmed hänvisats till att begära ersättning i ett separat förfarande enligt reglerna om skadestånd.

4.3.3 Högsta domstolen har i flera avgöranden prövat frågan om rätt till *ersättning* för rättegångskostnader i vissa *domstolsärenden* grundat på rätten till en rättvis rättegång. Som tingsrätten har konstaterat saknas däremot vägledande avgöranden från Högsta domstolen om förutsättningarna för *rättighetsskadestånd* avseende rättegångskostnader i *förvaltningsmål* (se tingsrättens dom, s. 8). Som ovan konstaterats har den frågan endast prövats i hovrätt vid ett tillfälle, då beträffande ett stort vårdbolag. Det aktuella målet ger hovrätten tillfälle att för första gången pröva och ge vägledning i denna principiellt viktiga fråga när den gäller en fysisk person. (Se ovan p. 2.6.)

- 4.3.4 *För det andra* understryks behovet av vägledande praxis av den statliga utredning som nyligen har behandlat frågan om ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsmål (SOU 2025:111). Utredningen utgår från att rätten till en rättvis rättegång redan idag kräver att enskilda i vissa fall får ersättning för sina rättegångskostnader och har därför lämnat förslag på reglering (se SOU 2025:111 s. 32 f.). Det är dock oklart om och när utredningens förslag kommer att leda till lagstiftning. Dessutom har utredningen uttryckligen lämnat åt rättstillämpningen att närmare ”utveckla kriterier för när ersättning bör lämnas” (se SOU 2025:111 s. 577). Det finns därför, oberoende av framtida lagstiftning, ett behov av vägledande praxis om förutsättningarna för att sådan ersättning ska lämnas för att enskildas rätt till en rättvis rättegång ska tillgodoses.
- 4.3.5 *För det tredje* är det av grundläggande betydelse för rättssäkerheten och förutsebarheten i rättstillämpningen att enskilda kan bedöma när de har rätt till ersättning för kostnader som varit nödvändiga för att tillvarata deras rättigheter. Bristande förutsebarhet riskerar påverka enskildas beslut att anlita ombud: vissa kan avstå trots att kostnaden hade kunnat ersättas, medan andra kan anlita ombud i tron att kostnaden är ersättningsgill och därmed ta en kostnadsrisk de inte kunnat överblicka. Ett avgörande från högre rätt skulle därför ge viktig vägledning i en fråga som ytterst rör skyddet för enskildas grundläggande rättigheter.

5 GRUNDER FÖR TALAN

- 5.1 Jonas Lerin åberopar samma grunder till stöd för sin talan i tingsrätten som i hovrätten (se tingsrättens dom, s. 3–4).

6 BEVISUPPGIFT

- 6.1 Jonas Lerin åberopar samma bevisning som i tingsrätten (se tingsrättens aktbilaga 61 och aktbilaga 90). Jonas Lerins samlade bevisuppgift framgår nedan.

6.2 Muntlig bevisning

- 6.2.1 Partsförhör under sanningsförsäkran med Jonas Lerin. Förhöret åberopas till styrkande av

- att Jonas Lerin skulle haft svårt att tillvarata sin rätt i förvaltningsdomstolarna utan ett juridiskt skolat ombud,
- att frågan om taxiförarlegitimation var av stor betydelse för Jonas Lerin och har påverkat hans möjlighet att utöva sitt yrke, samt
- att den yrkade ersättningen är skälig.

- 6.2.2 Förhöret kan läggas fram genom uppspelning av ljud- och bildupptagningen av förhöret i tingsrätten.

6.3 Skriftlig bevisning

- 6.3.1 Som framgår av tingsrättens aktbilaga 61 åberopas följande handlingar som skriftlig bevisning.

- (a) Transportstyrelsens övervägande den 2 juli 2018 om att återkalla taxiförarlegitimation (tingsrättens aktbilaga 2)

- (b) [REDACTED]s anmälan till Transportstyrelsen den 21 december 2017 (tingsrättens aktbilaga 3)
- (c) [REDACTED]s intyg den 10 juli 2018 (tingsrättens aktbilaga 5)
- (d) [REDACTED]s intyg den 19 september 2018 (tingsrättens aktbilaga 6)
- (e) Transportstyrelsens beslut om återkallelse den 5 december 2018 (tingsrättens aktbilaga 8)
- (f) [REDACTED]s intyg den 18 december 2018 (tingsrättens aktbilaga 10)
- (g) [REDACTED]s intyg den 15 januari 2019 (tingsrättens aktbilaga 11)
- (h) [REDACTED]s intyg den 18 februari 2019 (tingsrättens aktbilaga 12)
- (i) Transportstyrelsens yttrande till förvaltningsrätten den 20 maj 2019 (tingsrättens aktbilaga 13)
- (j) Transportstyrelsens samrådsyttrande den 20 maj 2019 (tingsrättens aktbilaga 14)
- (k) Jonas Lerins yttrande till förvaltningsrätten den 24 september 2019 (tingsrättens aktbilaga 15)
- (l) Mailkonversation mellan advokat [REDACTED] och [REDACTED] i augusti och september 2019 (tingsrättens aktbilaga 16)
- (m) Mailkonversation mellan advokat [REDACTED] och [REDACTED] i september 2019 (tingsrättens aktbilaga 17)

- (n) [REDACTED]s utlåtande den 19 september 2019
(tingsrättens aktbilaga 18)
- (o) Transportstyrelsens yttrande till förvaltningsrätten den
16 oktober 2019 (tingsrättens aktbilaga 19)
- (p) [REDACTED]s bedömning i oktober
2019 (tingsrättens aktbilaga 20)
- (q) Jonas Lerins yttrande till förvaltningsrätten den 28
oktober 2019 (tingsrättens aktbilaga 21)
- (r) Mailkonversation mellan advokat [REDACTED]
och [REDACTED] i oktober 2019 (tingsrättens
aktbilaga 22)
- (s) Transportstyrelsens yttrande till förvaltningsrätten den
5 november 2019 (tingsrättens aktbilaga 23)
- (t) Förvaltningsrättens beslut att avslå yrkandet om
muntlig förhandling den 7 november 2019 (tingsrättens
aktbilaga 24)
- (u) Jonas Lerins yttrande till förvaltningsrätten den 13
november 2019 (tingsrättens aktbilaga 25)
- (v) Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 31 januari
2020 i mål 709-19 (tingsrättens aktbilaga 26)
- (w) Jonas Lerins överklagande till kammarrätten den 9
mars 2020 (tingsrättens aktbilaga 27)
- (x) Mailkonversation mellan advokat [REDACTED]
och [REDACTED] i februari och mars 2020
(tingsrättens aktbilaga 28)

- (y) Transportstyrelsens yttrande till kammarrätten den 20 april 2020 (tingsrättens aktbilaga 29)
- (z) [REDACTED]s bedömning den 15 april 2020 (tingsrättens aktbilaga 30)
- (å) Anteckningar från muntlig förhandling i kammarrätten den 17 juni 2020 (tingsrättens aktbilaga 31)
- (ä) Kammarrätten i Stockholms dom den 29 juni 2020 i mål 1774-20 (tingsrättens aktbilaga 32)
- (ö) Jonas Lerins mejl till förvaltningsrätten den 25 juli 2019 (tingsrättens aktbilaga 62)

6.3.2 Handlingarna i (a)–(ä) ovan åberopas till styrkande av

- att förvaltningsmålet inte har varit av enkel beskaffenhet.

6.3.3 Handlingarna i (a), (e) och (i)–(ö) ovan åberopas till styrkande av

- att Jonas Lerin skulle haft svårt att tillvarata sin rätt i förvaltningsdomstolarna utan ett juridiskt skolad ombud.

6.3.4 Handlingarna i (a), (e), (v) och (ö) ovan åberopas till styrkande av

- att frågan om taxiförarlegitimation var av stor betydelse för Jonas Lerin och har påverkat hans möjlighet att utöva sitt yrke.

6.3.5 Handlingarna i (k)–(ä) ovan åberopas till styrkande av

- att det arbete och den timkostnad som advokaten fakturerat för i målet varit befogat med hänsyn till sakens beskaffenhet och att kostnaderna därför får anses skäliga.

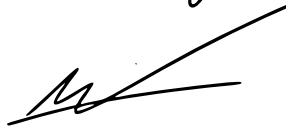
- 6.3.6 Som framgår av tingsrättens aktbilaga 90 åberopas förvaltningsrättens och kammarrättens akter i sin helhet (tingsrättens aktbilaga 91 och 92) som skriftlig bevisning. Akterna åberopas till styrkande av
- att Jonas Lerin haft fog för att anlita ombud och att kostnaderna har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.

Som ovan,

Erik Scherstén

Astrid Philipson

Leonard Garg

Máxim del Rìo Diaz